

آشنایی
با
بازارهای
ژاپن

۳

ژاپن را به صورت یک ملت سرسخت که در رابطه با خارجیان انعطاف کسی از خود نشان می‌دهند، درآورده است. به معین دلیل گفته می‌شود که بهترین راه نفوذ به بازار ژاپن، زندگی در ژاپن و با خود ژاپنی‌ها و آشنایی نزدیک با زبان و سنت‌های این مردم می‌باشد و تاکنون آنهایی که در زمینه صادرات به ژاپن موفق بوده‌اند، آنهایی هستند که برنامه‌های صادراتی خود را با روحیات، خلقیات و طرز تفکر و سلیقه مصرف‌کنندگان مردم ژاپن مطابقت داده‌اند.

ویژگی‌های بارز بازار ژاپن:

در بازار ژاپن اگر چنانچه از یک محصول به میزان فراوانی وجود داشته باشد، طوری که قیمت آن سقوط کند، این محصول پست و درجه دوم تلقی می‌شود، در حالی که در بازارهای غربی لزوماً چنین نیست. مردم ژاپن عمدتاً طرفدار کالاهایی هستند که از کیفیت بالا و نتیجتاً عالیم تجاری برتر برخوردار باشند و قیمت برای آنها در درجه بعدی اهمیت قرار دارد. نظام توزیع در بازار ژاپن علی‌رغم پیچیدگی‌های آن، اختلاف زیادی نیز دارد که ظاهراً معقول به نظر نمی‌رسند، معندهک وجود دارند و برای یک صادرکننده لازم است که این

آشنایی با بازار ژاپن

جمیل فهیمی فر

بخش دوم

بازار ژاپن:

بازار ژاپن تا حدود زیادی در مقایسه با بازار کشورهای غربی متفاوت است که عمدتاً ناشی از فرهنگ، اعتقادات و باورهای مردم این کشور می‌باشد. مشکل زبان و فرهنگ، دو مشکل عمدی در نفوذ به این بازار است. فرهنگ سنتی، وابستگی عمیق به اعتقادات مذهبی و زبان از جمله عواملی هستند که ملت

بازار (باید مطمئن شد که محصول مطابق میل و سلیقه مصرف‌کننده ژاپنی می‌باشد)

۲- بررسی رقابت در بازار (در این خصوص باید گفت که بازار ژاپن شدیداً رقابتی است و نهایتاً قیمت هر محصولی در بازار ثابت است. در این زمینه مواردی از قبیل تخفیف‌ها، حاشیه سود و سایر انگیزه‌های لازم برای عمدۀ فروشان و خردۀ فروشان و نیز سیاست قیمت‌گذاری باید در نظر گرفته شوند).

۳- انتخاب روش ورود به بازار که عمدتاً به سه شکل امکان‌پذیر است:

(الف) وابستگی به شرکت ژاپنی که محصول مرتبط و یا تکمیلی محصول صادراتی موردنظر را تولید می‌کند. در این صورت صادرکننده در واقع از کاتالوگ‌های توزیع و مارک شرکت ژاپنی استفاده خواهد نمود.

(ب) استفاده از نمایندگی وارداتی یا عمدۀ فروشی در ژاپن
 (ج) تأسیس شرکت پخش از طرف صادرکننده در ژاپن. در این روش کلیه عملیات قابل کنترل خواهد بود.

یکی دیگر از طرق دسترسی به بازار ژاپن، استفاده از خدمات تجاری شرکت‌های تجاری بزرگ موسوم به "Sogo Shosha" است. اگر چه عمدۀ فعالیت آنها در راستای تأمین مواد خام از خارج است، معنّاك به دلیل گستردگی شبکه اطلاعاتی و تجاری آنها، تاکنون صادرکنندگانی از کشورهای در حال توسعه توسط آنها توانسته‌اند که به این بازار راه پیدا کنند. شرکت‌های تجاری تخصصی، تعاونی‌ها و واحدهای خردۀ فروشی بزرگ نظیر سوپرمارکت‌ها و فروشگاه‌های سازمانی بزرگ "Department Stores" نظیر تعاونی‌های مصرف، از جمله سایر ابزار دسترسی در این مورد به شمار می‌روند.

یک روش هم این است که با کارخانجات ژاپنی مستقر در کشور صادرکننده ارتباط نزدیکی برقرار نمود.

با توجه به تحولاتی که در سال‌های اخیر در بازار ژاپن اتفاق افتاده، می‌توان به آینده این بازار امیدوار بود. چرا که: او لا به تدریج تعداد واحدهای خردۀ فروشی و مدرن که خود مستقیماً می‌توانند از خارج کالا وارد نمایند، بیشتر می‌شود که این خود به ضرر نظام توزیع سنتی ژاپن عمل می‌نماید. در شرایط فعلی مردم ژاپن در مقایسه با گذشته حساسیت بیشتری نسبت به قیمت نشان می‌دهند. به همین دلیل سوپرمارکت‌ها و سایر خردۀ فروشی‌های بزرگ در تلاشند که

نظام را به درستی بشناسند. تعداد واحدهای خردۀ فروشی در این کشور حدود دو برابر آمریکاست، در حالی که نصف جمعیت آن را داراست و این واحدهای عمدتاً کوچک و سنتی بوده و به طور متوسط توسط ۴ پرسنل اداره می‌شود، در حالی که در آمریکا واحدهای خردۀ فروشی عمدتاً بزرگ و مدرن بوده و به طور متوسط توسط ۷ پرسنل اداره می‌گردند.

نقش بر جسته و تقریباً ۳۰٪ی عمدۀ فروشان یکی دیگر از ویژگی‌های بازی بازار ژاپن به شمار می‌رود و اصولاً نظام توزیع در ژاپن از طریق فعالیت عمدۀ فروشان که از سال ۱۹۷۷ شروع شده، توسعه پیدا کرده است. در این کشور نقش عمدۀ فروشان در مقایسه با سایر کشورها به مراتب بیشتر و ارزشمندتر است، چرا که هم خردۀ فروشی‌ها ترجیح می‌دهند که به دلیل حمایت‌های همه‌جانبه‌ای که عمدۀ فروشان از آنها به عمل می‌آورند، با آنها در ارتباط باشند و هم اینکه تولیدکنندگان مایلند محصولات خود را از کاتالوگ‌های عمدۀ فروشی‌ها به خردۀ فروشی‌ها برسانند، چرا که در این صورت این فرصت را خواهند داشت که بیشتر در جنبه‌های کیفی محصول و ارتقاء کیفیت آن متمرکز شوند.

گفته می‌شود که در ژاپن نظام خردۀ فروشی، حدود ۸۰ درصد خریدهای خود را از طریق عمدۀ فروشی‌ها صورت می‌دهند و این عمدۀ فروشان هستند که کلیه ریسک‌های مالی در جریان فروش محصول به مصرف‌کنندگان را تقبل می‌نمایند، از جمله بازگشت محصولات به فروش ترفة.

یکی دیگر از ویژگی‌های نظام توزیع در ژاپن این است که بیش از پیش در جهت منافع تولیدکنندگان داخلی عمل می‌کند تا اینکه به نفع صادرکنندگان باشد. در این نظام، گسترش نظامهای اعتبار و تحويلهای مداوم سبب گردیده که عرضه‌کنندگان سنتی کالا در ژاپن بیش از پیش به مشتریان خود وابسته شوند که این خود سبب گردیده دسترسی عرضه‌کنندگان جدید به بازار ژاپن به سختی صورت گیرد.

یکی از دلایل غیرقابل دسترس بودن بازار ژاپن، وجود یک ارتباط نزدیک و هماهنگ در بین مؤسسات با سطوح مختلف تولید و زنجیره بازاریابی است و تاکنون آنها بی‌هم که در این زمینه موفق بوده‌اند، خودشان را به نحوی به شرکت‌های ژاپنی نزدیک نموده‌اند.

اصولاً سه موضوع در ارتباط با نفوذ به بازار ژاپن باید مورد توجه قرار گیرد:
 ۱- تشخیص مناسب بودن محصول صادراتی جهت این

از آنجا که در ژاپن مصرف نوشابه‌ها، خوراکی‌های سرشار از پروتئین، میوه‌جات و سبزیجات روبه افزایش است، مصرف کنندگان بسیش از پیش به سوپرمارکتها و فروشگاه‌های در دسترس واپس شده‌اند، چرا که این قبیل خردمندانه‌فروشی‌ها، نیازهای بازار را با قیمت‌های ارزان از خارج تأمین می‌نمایند. در حال حاضر نیز مردم ژاپن حدود ۳ درصد از نیازهای مخصوصات آماده مواد غذایی خود را از سوپرمارکتها تهیه می‌نمایند.

ثانیاً علایق و سلیقه مصرف‌کنندگان، به‌ویژه خانم‌های خانه‌دار نیز در حال تغییر است.

ثالثاً، نظام انحصارگر کایرتسو (کرودهای سازمانی متحد که انحصاری عمل می‌نمایند) در حال ضعیف شدن است. در این خصوص باید گفته شود که از نظر ژاپنی‌ها، صحته بازار منشأ بسیاری از بی‌اطمینانی هاست و اذعان می‌دارند که کایرتسوی توزیع نهاد عمدتای در جهت کاهش این بی‌اطمینانی هاست. کایرتسو یک سازمان بازدارنده‌ای است که خردمندانه فروشان و عمدت‌فروشان ژاپنی را با تولیدکنندگان خودشان ارتباط می‌دهد و عملکرد انحصاری آن باعث این می‌شود که صادرکننده خارجی نتواند به راحتی به بازار دسترسی پیدا کند. کایرتسو در ژاپن از غرب تقلید شد، ولی در ژاپن قوی‌تر و سریع‌تر رشد کرده و دامنه گسترش فراگیری دارد و مهم‌ترین ابزار کنترل بازار ژاپن به شمار می‌رود.

مشخصاً کایرتسوها در ژاپن از نیمة دوم ۱۹۵۰ فعالیت خودشان را آغاز نمودند و تا اواخر دهه ۸۰ پیشرفت زیادی داشته‌اند. این کایرتسوها در تحکیم مواضع انحصار چندقطبی ژاپنی‌ها کمک زیادی نموده‌اند و کلاً وجودشان جهت تثبیت سراسری قیمت‌ها، لازم تشخیص داده شده است. نظام توزیع کایرتسو در واقع مکانیزمی است در دست تولیدکنندگان ژاپنی که از طریق آن بازار را تحت کنترل خود دارند. توسعه سریع صنعت الکترونیک از طریق همین کایرتسوها امکان‌پذیر شده است. نکته دیگر اینکه نظام کایرتسو اجازه نمی‌دهد که کالاهای خارجی وارد بازارهای معمول که تحت کنترل می‌باشد، بشوند بلکه مسیرهای خاصی را طی می‌کنند که معمولاً دو برابر و حتی چهار برابر ارزش واقعی، بازار را به خود می‌گیرند.

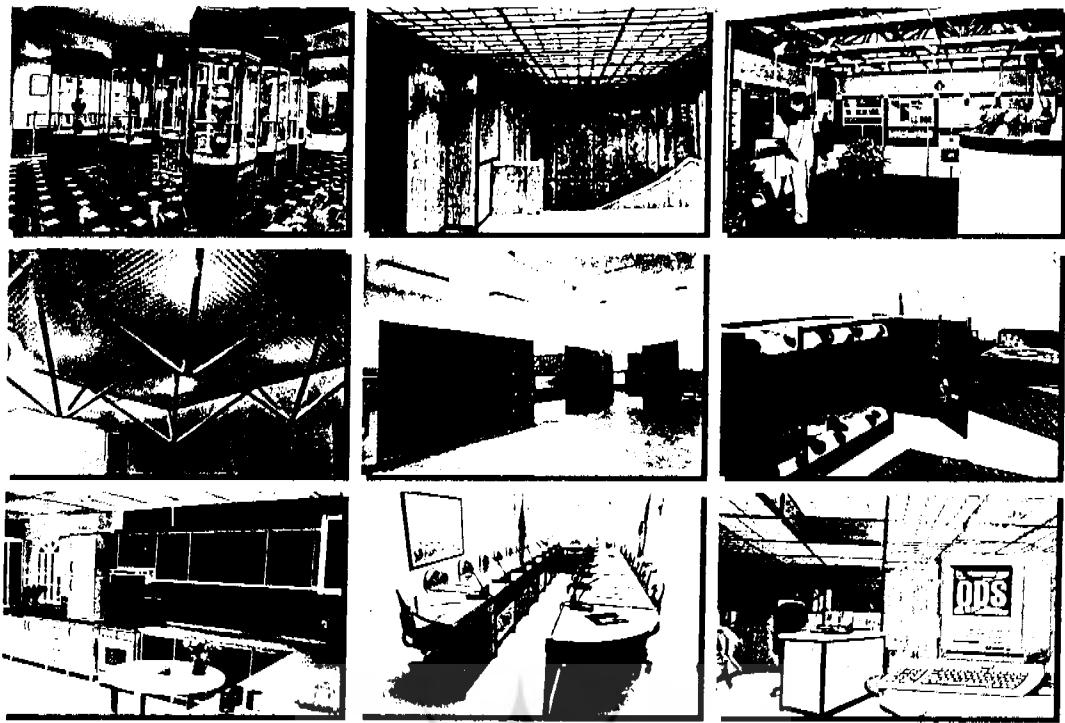
در این صورت، خلاصه رهنمودهایی که به صادرکنندگان
به این بازار می‌توان ارایه نمود، می‌توانند مواردی به شرح زیر
باشند:

۱- اطمینان از اینکه برای محصول او در بازار ژاپن تقاضا

عدم تأکیل از خارج وارد نمایند. طبق یک بررسی به عمل آمده توسط MITI ژاپن در ۱۹۹۵/۷/۵۶ درصد از توزیع کنندگان اظهار داشته‌اند که حداقل ۱۰ درصد کالاهای مورد معامله آنها را کالاهای وارداتی تشکیل داده است و ۷/۸۳ درصد نیز گفته‌اند که حداقل ۱۰ درصد از کالاهای مورد معامله آنها طی ۵ سال آینده را کالاهای وارداتی تشکیل خواهد داد.

در گذشته، تولیدکنندگان ژاپن در ارتباط عمودی با
عمدهفروشان و خردهفروشان سنتی قرار داشته و بر بازار
اشراف کامل داشتند، لیکن امروزه این جریان به‌گونه‌ای شده
که خردهفروشان جدید به تدریج بر بازار مسلط می‌شوند. به
همین دلیل تولیدکنندگان جهت حفظ بازار، مستقیماً با
خردهفروشان بزرگ وارد معامله شده و با آنها پیمان‌های
استراتژیک برقرار می‌سازند. این پیمان بین شرکت‌های
اجنبی‌موتوادایی تاکنون مطرح شده است (نظریه پیمان بین
والمارت و پراکتور اند کمبل در آمریکا). در سال‌های اخیر، در
نتیجه رقابت بسیار سخت در بازارهای داخلی ژاپن، مسئله
قیمت‌شکنی، به عنوان یک پدیده در بازار مطرح گردیده که
به تدریج قیمت‌ها، به‌ویژه قیمت مواد غذایی، سبزیجات و
میوه‌جات را کاهش داده است. در همین جریان، سوپرمارکت‌ها
و سایر خردهفروشی‌های بزرگ و مدرن نقش اساسی را
بر عهده دارند و تلاش‌شان بر این است که سهم کالاهای با مارک
اختصاصی از بازار را افزایش دهند. (از ۲ تا ۳ درصد فعلی به
حدود ۲۰ درصد)

نمود که کیفیت محصول، نحوه بسته‌بندی، خدمات پس از فروش و ارایه خدمات لازم به خردمندی فروشان و مهمتر از همه در نظر گرفتن فرهنگ و زبان این کشور، از شرایط حتمی موقوفیت در بازار ژاپن محسوب می‌گردد.

در اینجا لازم است که تا حدودی به مقررات وارداتی ژاپن پرداخته شود:

متوجه نرخ‌های تعرفه در ژاپن $\frac{3}{4}$ درصد (سال ۹۳) است. این کشور نظام H.S را پذیرفت و عوارض گمرکی آن عموماً به روش (CIF) و بر اساس ارزش گمرکی کالا و یا با نرخ‌های مشخص محاسبه می‌شود. در مواردی نیز ترکیبی از آن دو اعمال می‌گردد. تعرفه‌ها چهارنفرخی می‌باشند و شامل نرخ‌های عمومی، گات، ترجیحی و موقتی هستند.

در زمینه ورود برقی محصولات لبنی، ماهی، غلات اساسی و زغال‌سنگ، نظام سهمیه‌بندی کمی وجود دارد. در خصوص پنیر، ذرت، جودوسر، مالت، فرآورده‌های فاقد مواد قندی، کاکائو، محصولات گوجه‌فرنگی، بادام‌زمینی و کالاهای چرمی، سهمیه تعرفه‌ای به کار می‌رود و تا زمانی که مقدار واردات از سهمیه تعیین شده فراتر نرفته، نرخ گمرکی اولیه به کار می‌رود. و برای مقادیر بالاتر از سهمیه، نرخ‌های بالاتر اعمال می‌گردد. در زمینه ورود مواد غذایی، ژاپن مقررات بسیار سخت بهداشتی را به کار می‌گیرد و کلاً قوانین بهداشت مواد غذایی،

وجود دارد، از طریق گردآوری کاتالوگ، سرزدن به فروشگاه‌ها و نمایشگاه‌های تجاری و صحبت با واردکنندگان و خردمندی فروشان.

۲- اطمینان از کارآترین مسیر توزیع محصول در بازار.

۳- شرکت در نمایشگاه‌های تجاری سالانه ژاپن.

۴- تهیه عکس رنگی با کیفیت عالی از محصولی صادراتی همراه با توضیحات به زبان ژاپنی و ارسال آن به مجلات ملی و صنعتی ژاپن.

۵- انتخاب واردکننده مناسب و مورد اطمینان.

۶- استفاده مؤثر از فعالیت عمده‌فروشان جهت توزیع محصولات.

۷- حمایت کافی از خردمندی فروشی محصول صادراتی و تقبل تأمین ریسک‌هایی که در توزیع محصول وجود دارد (به لحاظ برگشت کالای به فروش نرفته و در نظر گرفتن تخفیف) البته باید گفت که صادرکننده کوچک و متوسط نمی‌تواند این حمایت‌ها را صورت دهد پس بهتر است که به عمده‌فروش و یا واردکننده ژاپنی و یا تولیدکننده ژاپنی وابسته شود.

به هر حال، صادرکننده علی‌رغم اینکه باید به مقررات و قوانین تجارت خارجی ژاپن آشنایی کافی داشته باشد، باید ویژگی‌های بازار این کشور را که تا حدود زیادی با ویژگی‌های کشورهای غربی متفاوت می‌باشند، در نظر بگیرد و باید تأکید

واردات آنها در ژاپن روبه افزایش است. در سال ۱۹۹۵، ارزش واردات این قبیل محصولات بالغ بر $51/5$ میلیارد دلار بالغ گردیده در این صورت ژاپن یکی از کشورهای عمدۀ واردکننده مواد غذایی به شمار می‌رود. انواع میکو، ذرت، گوشت خوک، گوساله، دانه سویا، ماهی تن از جمله اقلام عمدۀ وارداتی این کشور به شمار می‌روند.

اضافه می‌شود که ژاپن به مرور در زمینه محصولات غذایی به ویژه انواع غلات (به جز برجن) قابلیت خودکافی خود را از دست می‌دهد.

جهت اطلاع صادرکنندگان، ژاپن اخیراً تمهداتی نیز جهت ورود محصولات از خارج درنظر گرفته، از جمله برقراری *Foreign Access Zones* (FAS) در نواحی مختلف ژاپن از ماه مارس ۱۹۹۶ که در هر کدام از آنها کلیه عملیات مربوط به واردات محصول، از تخلیه و بارگیری گرفته تا پخش و از تشکیل نمایشگاه‌های تجاری گرفته تا ارایه اطلاعات به واردکنندگان و توزیع کنندگان، و نهایتاً از فرآوری و مونتاژ گرفته تا تکمیل محصول، صورت می‌کیرد.

مؤسسه مطالعات و پژوهش‌های بازرگانی نیز به سهم خود کتابی را تحت عنوان «راهنمای صادرات به ژاپن» تهیه و ارایه نموده که در آن کلیه اطلاعات موردنیاز جهت صادرات به این کشور آورده شده و از آنجاکه قرار است کتاب حاضر طبق آخرین اطلاعات، تجدید چاپ شود، از کلیه صاحب‌نظران و دست‌اندرکاران در امر صادرات به ژاپن، تقاضای همکاری و تکمیل اطلاعات را داریم.

قرنطینه گیاهان، قانون جلوگیری از امراض مسری دام، قانون قرنطینه محصولات دریایی، قانون امور دارویی و قانون ذکر تاریخ بر روی برچسب‌های محصولات غذایی، از جمله مقررات این کشور در این مورد به شمار می‌رود.

رابطه تجاری ایران با ژاپن:

پس از پیروزی انقلاب اسلامی ایران، حجم مبادلات فی مابین گسترش مختصری یافت، طوری که طی سال‌های ۱۹۷۹-۹۲ از $۵/۲$ میلیارد دلار به $۵/۲$ میلیارد دلار رسیده است (با احتساب نفت). در حال حاضر صادرات ایران به ژاپن را عمده‌تر نفت خام و محصولات غیرنفتی نظیر پسته، فرش، خاویار، محصولات صنایع دستی و معدنی تشکیل می‌دهد. ماشین‌آلات، تجهیزات مربوط به حمل و نقل و لوازم الکترونیک نیز از جمله کالاهای وارداتی عمدۀ ایران از ژاپن را تشکیل می‌دهند.

طی سال‌های اخیر میزان صادرات غیرنفتی ایران به این کشور به طور محسوسی افزایش یافته، طوری که رقم آن از $۷۶/۹$ میلیون دلار در سال ۱۳۷۱ به $۱۸۲/۴$ میلیون دلار در سال ۱۳۷۲ افزایش و سپس به $۱۲۰/۴$ میلیون دلار در سال ۱۳۷۴ کاهش یافته است. با توجه به رقم کل صادرات غیرنفتی ایران در طی این سال‌ها، سهم ژاپن از این صادرات از $۲/۸$ درصد در سال ۷۱ به $۱/۴$ درصد در سال ۷۴ صعود نموده است.

در سال ۷۴، ارزش صادراتی چهار قلم قالی و قالیچه گره‌خورده از پشم یا کرک، انواع میکو، خاویار و پسته، مجموعاً ۶ درصد از کل صادرات غیرنفتی ایران به ژاپن را تشکیل داده است. $۳۱/۳$ درصد از این صادرات را نیز اقلامی نظیر سنگ کروم، پرپان و بوتان مایع شده، اتراسیدها و پراکسیدها، روغن‌های طبیعی و مصنوعی تغییر شکل یافته، مس برای تصفیه و آلومینیوم آلیاژ‌نشده که حداقل $۹۹/۹$ درصد وزن آن آلومینیوم باشد تشکیل داده‌اند. اضافه می‌شود که در سال‌های ۷۴ و ۷۵، ارزش کل صادرات غیرنفتی در مقایسه با سال ۷۳، با رقم $۴/۵$ میلیارد دلار، سقوط نموده و به رقم $۲/۲$ میلیارد دلار کاهش یافته است.

از طرف دیگر، کل واردات ایران از ژاپن، به موازات کاهش رقم کلی واردات کشور از خارج، طی سال‌های ۷۱-۷۴ کاهش محسوسی را نشان می‌دهد، طوری که سهم ژاپن از این واردات از ۱۲ درصد به $۷/۷$ درصد رسیده است. همچنان که قبله گفته شد، مصرف مواد غذایی و نتیجتاً

میزان واردات زاین طی سال‌های ۱۹۹۲-۹۴ به تفکیک کالاها

واحد: میلیارد دین (سیف)

سال	کالاها	۱۹۹۴	۱۹۹۳	۱۹۹۳	۱۹۹۲
		(زانویه - اکتبر)	(زانویه - اکتبر)	(زانویه - دسامبر)	(زانویه - دسامبر)
مواد غذایی:		۳۹۴۹/۷	۳۶۱۲/۲	۴۲۷۷/۹	۴۷۲۷/۸
گوشت		۶۴۸/۴	۶۲۵/۸	۷۰۷/۶	۸۱۸/۸
ماهی		۱۲۲۲/۱	۱۲۸۴/۲	۱۵۵۱/۲	۱۵۹۲/۳
گندم		۱۱۸/۱	۱۰۵/۰	۱۲۶/۷	۱۴۸/۹
ذرت		۱۲۲/۸	۱۳۸/۴	۱۶۷/۱	۲۰۰/۷
قهوة و کاكائو		۹۰/۳	۷۱/۱	۸۲/۹	۹۰/۱
دانه سویا		۱۲۲/۲	۱۲۷/۷	۱۰۲/۲	۱۵۶/۶
چوب		۸۴۲/۰	۹۶۸/۳	۱۱۲۰/۸	۹۶۷/۹
خمیر کاغذ		۱۰۷/۱	۱۴۰/۲	۱۶۶/۲	۲۰۸/۴
پشم خام		۵۴/۶	۴۶/۲	۵۵/۰	۱۰۱/۳
پنبه		۵۷/۴	۶۷/۹	۷۶/۲	۱۱۲/۶
سنگ‌های معدنی غیرفلزی		۱۴۲/۸	۱۵۲/۴	۱۸۲/۲	۲۱۵/۶
سنگ آهن		۲۴۵/۲	۲۸۲/۷	۲۲۸/۲	۴۰۴/۶
سنگ‌های غیرآهنی		۲۷۶/۵	۲۸۰/۲	۲۲۲/۷	۴۵۳/۹
زغال‌سنگ		۲۸۳/۱	۵۰۲/۰	۶۶۰/۶	۷۷۰/۲
نفت‌خام		۲۲۷۲/۳	۲۶۴۰/۵	۲۱۳۹/۲	۲۸۱۲/۱
محصولات پتروشیمی		۴۱۸/۶	۵۰۹/۵	۵۷۸/۳	۸۰۱/۰
مواد شیمیایی		۱۷۱۷/۰	۱۶۸۷/۲	۲۰۰۴/۹	۲۱۹۹/۲
محصولات دارویی		۲۶۲/۸	۲۶۸/۲	۲۲۷/۹	۴۵۶/۲
محصولات نساجی شامل لباس		۱۷۰۵/۹	۱۵۲۹/۴	۱۸۲۲/۱	۱۹۲۹/۱
آهن و فولاد		۲۲۲/۷	۲۸۰/۵	۴۵۲/۷	۴۸۰/۰
فلرات غیرآهنی		۶۴۹/۹	۶۴۵/۷	۷۲۸/۵	۸۹۱/۳
تجهیزات ماشین آلات و حمل و نقل:		۴۹۷۸/۴	۴۲۵۲/۵	۵۱۹۲/۷	۵۴۲۰/۵
ماشین آلات اداری		۷۵۲/۴	۶۱۹/۶	۷۶۰/۶	۷۶۰/۴
هوایپیما		۳۵۵/۶	۲۰۲/۲	۲۲۷/۶	۴۰۷/۸
ابزار آلات دقیق		۵۱۵/۰	۴۲۸/۰	۵۲۵/۳	۵۴۴/۱
سایر اقلام وارداتی		۴۶۸۸/۸	۴۵۲۰/۹	۵۲۹۹/۸	۵۸۵۵/۳
کل		۲۳۰۹۵/۰	۲۲۴۱۲/۱	۲۶۸۲۶/۴	۲۹۵۲۷/۴

مأخذ: E.I.U. Country Report, Japan, 1st quarter 1995, p. 35.

میزان صادرات زاپن طی سال‌های ۱۹۹۲-۹۴ به تفکیک گروه کالاها و اقلام عمده

واحد: میلیارد دین (فوب)

سال	کالاها	۱۹۹۴	۱۹۹۳	۱۹۹۲	۱۹۹۱
		(ژانویه - اکتبر)	(ژانویه - اکتبر)	(ژانویه - دسامبر)	(ژانویه - دسامبر)
مواد غذایی:		۱۶۸/۲	۱۸۰/۹	۲۲۳/۰	۲۴۴/۰
ماهی		۵۹/۶	۸۰/۳	۸۰/۴	۹۲/۵
الیاف، لباس و منسوجات		۷۰۲/۸	۷۶۰/۰	۹۱۶/۳	۱۰۸۸/۷
الیاف مصنوعی		۶۱/۰	۵۶/۵	۶۹/۵	۷۳/۷
نخ مصنوعی		۴۱/۱	۴۴/۵	۵۲/۰	۷۱/۰
پارچه مصنوعی		۱۸۵/۷	۱۹۱/۳	۲۲۰/۹	۲۸۷/۰
پارچه کتانی		۶۹/۳	۸۰/۹	۹۸/۰	۱۲۹/۸
لباس		۵۰/۴	۵۹/۷	۷۰/۹	۷۹/۹
مواد شیمیایی		۱۹۶۵/۱	۱۸۵۶/۲	۲۲۴۹/۵	۲۲۲۲/۲
محصولات دارویی و بهداشت		۱۳۰/۶	۱۳۵/۶	۱۶۴/۰	۱۷۳/۱
پلاستیک‌ها		۵۰۲/۹	۵۱۸/۴	۶۲۴/۵	۶۵۸/۹
تایر		۲۲۱/۴	۲۲۵/۲	۲۷۰/۰	۳۲۴/۱
محصولات معدنی غیرفلزی		۳۹۰/۴	۳۷۲/۸	۴۵۰/۰	۴۹۲/۵
ظروف سفالین		۲۸/۳	۳۹/۸	۴۶/۶	۶۲/۸
محصولات فلزی و فلزات		۲۰۴۰/۴	۲۱۲۴/۸	۲۵۵۱/۲	۲۷۰۲/۱
آهن و فولاد		۱۲۰۱/۹	۱۳۴۷/۶	۱۶۱۳/۹	۱۶۸۹/۰
فلزات غیرآهنی		۲۰۹/۱	۲۴۹/۷	۳۰۱/۰	۳۲۰/۱
محصولات فلزی		۵۲۹/۴	۵۲۷/۲	۶۳۶/۲	۶۹۳/۹
تجهیزات ماشین و حمل و نقل		۲۵۴۵۸/۸	۲۵۶۰۶/۹	۲۰۵۷۶/۲	۲۲۵۱۹/۸
رنزاتور		۱۱۶۰/۸	۱۰۵۲/۶	۱۲۷۲/۰	۱۲۲۷/۷
تجهیزات اداری		۲۴۴۲۲/۳	۲۵۲۸/۱	۳۰۷۰/۳	۳۲۰۹/۹
تجهیزات فلزکاری		۳۹۸/۹	۳۶۶/۷	۴۴۷/۲	۴۹۲/۳
تجهیزات پارچه‌بافی		۲۶۹/۶	۳۲۰/۰	۳۹۰/۷	۴۷۶/۳
تجهیزات برق‌رسانی		۴۶۹/۹	۴۸۰/۵	۵۰۱/۷	۵۷۸/۴
تجهیزات رادیو و تلویزیونی		۴۱۶/۶	۴۶۵/۰	۵۰۲/۲	۶۷۱/۶
لامپ الکترونی (فلورسنت)		۲۴۵۲/۶	۱۹۹۸/۰	۲۴۴۵/۸	۲۲۱۳/۶
وسایط نقلیه موتوری		۴۸۷۷/۷	۵۶۲۴/۶	۶۰۵۰/۰	۷۶۵۷/۷
موتورسیکلت		۳۲۲/۵	۳۹۲/۳	۴۷۲/۴	۴۶۰/۷
کشتی		۱۰۳۷/۱	۹۶۵/۵	۱۱۳۴/۸	۱۰۰۶/۳
تجهیزات علمی و آزمایشگاهی		۱۵۲۴/۲	۱۰۴۰/۴	۱۸۵۲/۷	۲۰۲۷/۷
ضبط صوت		۲۴۰/۰	۴۹۴/۴	۵۸۵/۶	۷۸۷/۱
سایر اقلام صادراتی		۲۶۸۲/۶	۲۶۸۲/۶	۲۲۲۶/۲	۴۰۳۳/۵
کل		۲۹۹۶۴/۶	۲۳۵۸۴/۰	۴۰۲۰۲/۴	۴۳۰۱۲/۳

کل واردات ۹۵ از جهان در سال

واحد: میلیارد دلار

سهم	ارزش	کالاها
۱۰۰	۳۲۵/۹۲۰	کل
۱۵/۲	۵۱/۰۶۸	مواد غذایی
۲/۹	۹/۶۷۸	گوشت
۵/۲	۱۷/۴۳۷	ماهی
۹/۸	۳۲/۹۵۰	مواد خام
۰/۶	۱/۲۱۶	مواد خام سنگی
۰/۹	۲/۱۰۹	سنگ آهن
۱۵/۹	۵۲/۲۲۷	مواد سوختی فسیلی
۱/۹	۶/۵۴۹	زغال سنگ
۸/۹	۲۹/۹۵۱	نفت خام
۷/۲	۲۴/۸۱۴	مواد شیمیایی
۷/۳	۲۴/۵۲۲	محصولات سنگی
۱/۹	۶/۲۲۸	محصولات معدنی غیرفلزی
۰/۹	۱۹/۹۴۷	فلزات و محصولات فلزی
۱/۷	۵/۸۴۷	آهن و فولاد
۲۵/۳	۸۴/۹۲۲	ماشین آلات و تجهیزات
۴/۷	۱۵/۶۹۷	تجهیزات اداری
۳/۰	۱۰/۱۷۵	اتومبیل
۱۱/۴	۲۸/۳۱۳	سایر مواد
۱/۰	۲/۳۰۵	طلاء

خودکفایی ۹۵ از مواد غذایی

شرح											
۱۹۹۴	۱۹۹۳	۱۹۹۲	۱۹۹۱	۱۹۹۰	۱۹۸۹	۱۹۸۸	۱۹۸۷	۱۹۸۶	۱۹۸۵		
۱۲۰	۷۵	۱۰۱	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	برنج	
۹	۱۰	۱۲	۱۲	۱۵	۱۶	۱۷	۱۴	۱۴	۱۴	گندم	
۵	۴	۶	۷	۸	۹	۸	۹	۸	۸	حبوبات	
۲	۲	۴	۴	۵	۶	۶	۶	۵	۵	دانه های سویا	
۸۶	۸۸	۹۰	۹۰	۹۱	۹۱	۹۱	۹۴	۹۵	۹۵	سبزیجات	
۴۷	۵۳	۵۹	۵۹	۶۳	۶۷	۶۷	۷۴	۷۴	۷۷	میوه	
۶۰	۶۴	۶۵	۶۷	۷۰	۷۲	۷۳	۷۶	۷۸	۸۱	گوشت	
۴۲	۴۴	۴۹	۵۲	۵۱	۵۴	۵۸	۶۴	۶۹	۷۲	گوساله	
۹۶	۹۶	۹۷	۹۷	۹۸	۹۸	۹۸	۹۹	۹۷	۹۸	تخم مرغ	
۷۲	۸۰	۸۱	۷۷	۷۸	۸۰	۷۵	۷۸	۸۲	۸۵	شیر و مواد لبنی	
۷۲	۷۶	۸۲	۸۶	۸۶	۸۹	۹۷	۹۷	۱۰۱	۹۶	فرآورده های دریایی	
۲۹	۲۲	۲۵	۲۶	۲۲	۲۶	۲۵	۲۴	۲۲	۲۲	محصولات قندی	

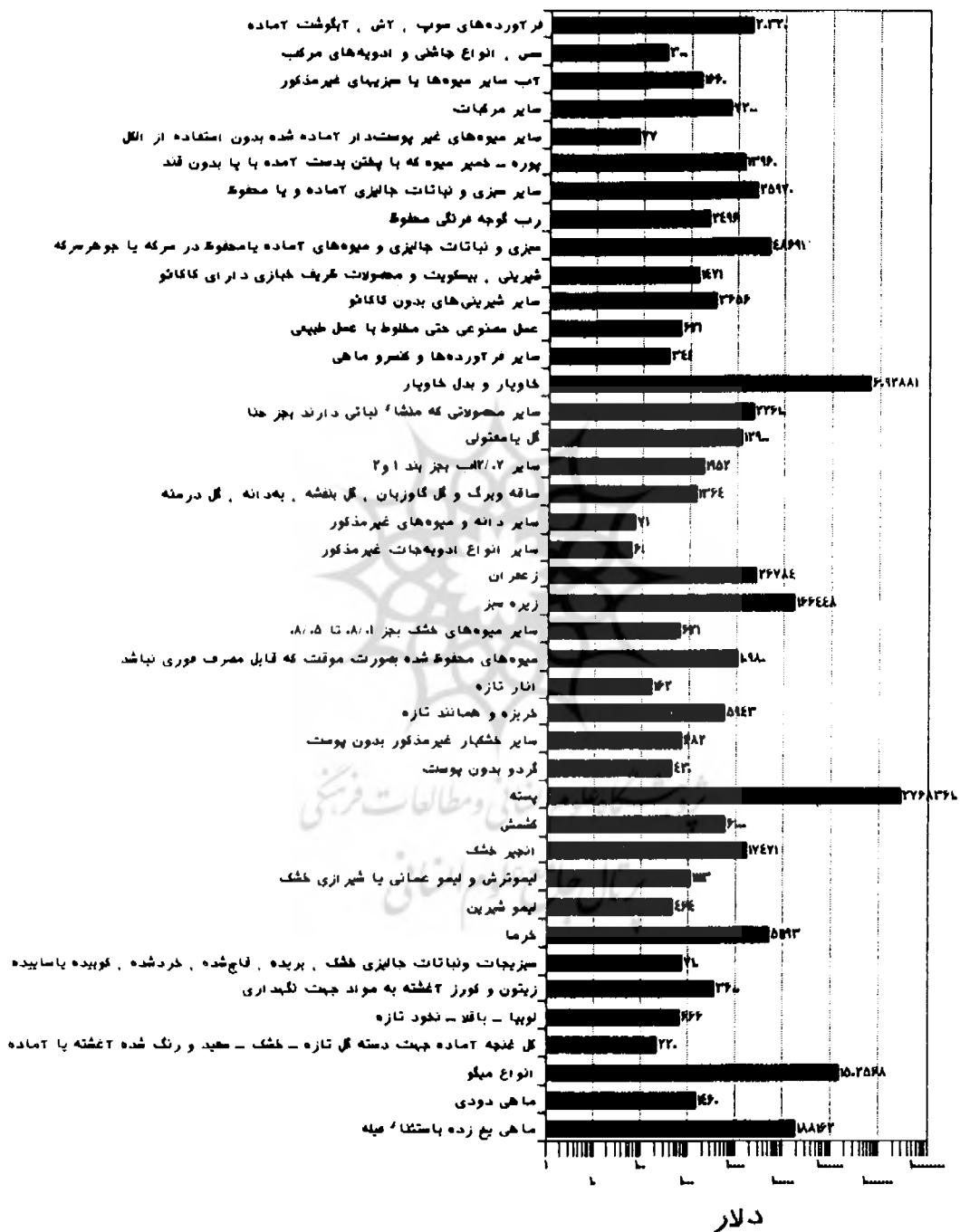
نمودار ۱: صادرات غیرنفتی ایران به ژاپن در سال ۱۳۷۱

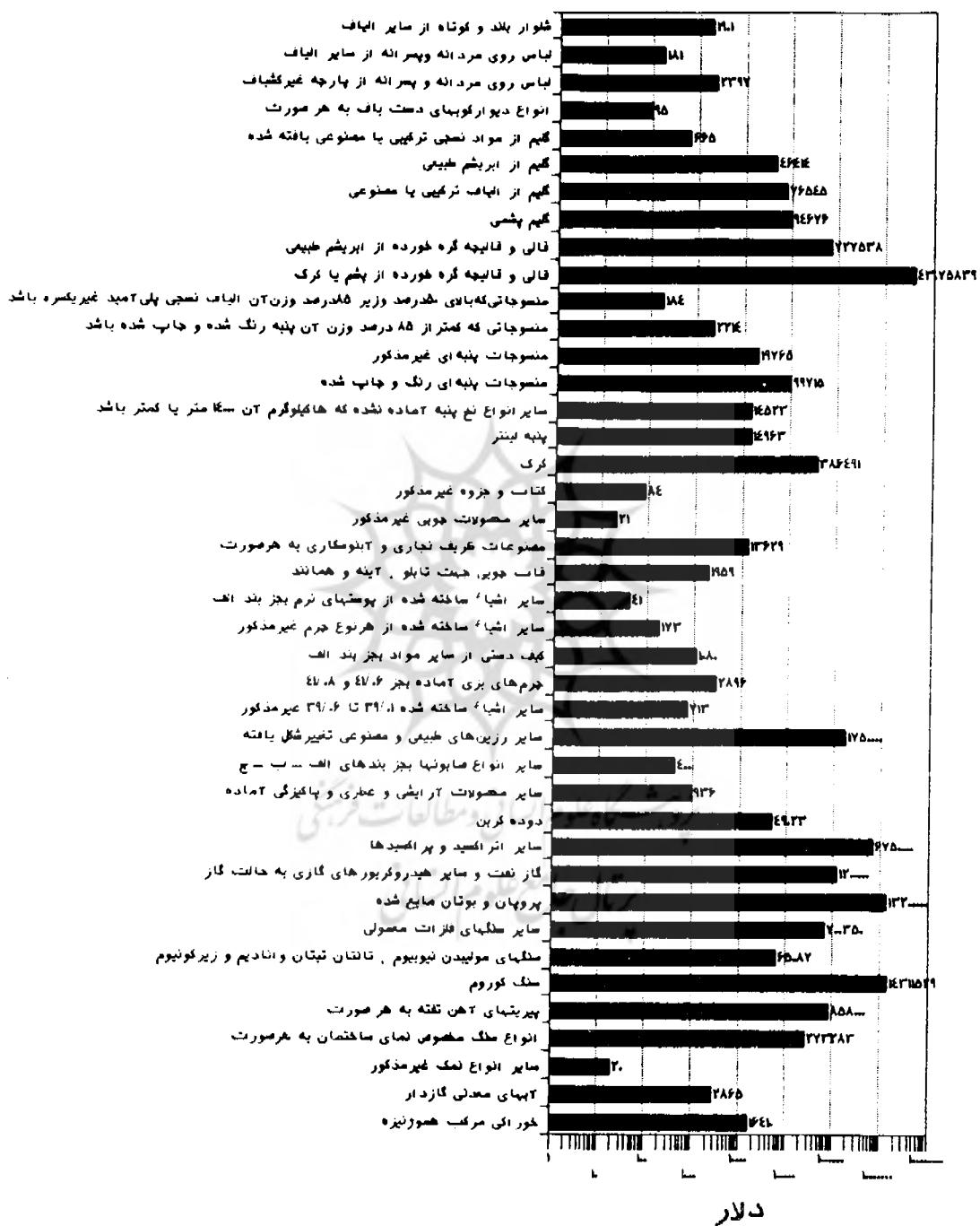
ادامه نمودار ۱:

نمودار ۲: صادرات غیرنفتی ایران به ژاپن در سال ۱۳۷۴

ادامه نمودار ۲:

دلار

ادامه نمودار ۲:

دلار